

TÍTULO SUPERIOR EN CONSERVACIÓN E RESTAURACIÓN DE BENS CULTURAIS

Escola Superior de Conservación e Restauración de BBCC de Galicia

Práctica da conservación activa dos bens pictóricos II

Departamento: Conservación e restauración de pintura

Obrigatoria da especialidade

Curso: 3º pintura

2º Cuadrimestre

11 ECTS

Práctica

Profesora: Inmaculada Santiago Cendán

isantiago@edu.xunta.gal

Horario: 12 horas semanais

DESCRIPCIÓN DA MATERIA

- Aplicación dos sistemas e técnicas de intervención para a conservación e restauración de bens pictóricos.
- Execución dos tratamentos de conservación-restauración propios, mediante obra real ou, ocasionalmente, maquetas.
- Elaboración de informes.

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS

T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T9	Integrarse adecuadamente en equipos multidisciplinares e en contextos culturais diversos.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN

X2	Coñecer e identificar a composición material do ben cultural e os procedementos e técnicas empregados na súa elaboración.
X4	Determinar os exames ou análises precisos para avaliar os seus resultados.
X5	Determinar os criterios de intervención e decidir o tratamento de prevención, conservación e/ou restauración máis axeitado.
X7	Deseñar sistemas e tratamentos de conservación e restauración.
X11	Acadar a capacidade de colaborar e traballar en equipo con outros profesionais, establecendo os mecanismos axeitados de comprensión e diálogo interdisciplinar.
X15	Coñecer os riscos laborais e as medidas e normas de seguridade e saúde, e a súa aplicación para o/a restaurador/a, os bens culturais e o ambiente.
X16	Avaliar a eficacia dos tratamentos realizados

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE DE PINTURA

EP1	Diagnosticar as alteracións de obras de arte pictóricas e dos seus materiais constitutivos mediante o seu exame, identificación, análise e valoración.
EP2	Decidir e executar os tratamentos de conservación e restauración de bens propios da especialidade máis adecuados a cada caso, poñendo en práctica os coñecementos, os criterios, os procedementos técnicos e as habilidades e destrezas adquiridas.
EP4	Planificar, documentar e facer o seguimento do proceso de conservación e restauración de obras de arte pictóricas aplicando a metodoloxía de traballo pertinente

EP5	Establecer un diálogo interdisciplinar con outros/as profesionais relacionados/as co ámbito do patrimonio cultural, especialmente no concernente ao patrimonio pictórico.
EP8	Realizar unha análise crítica da metodoloxía, os tratamentos e os materiais empregados e avaliar a eficacia da intervención realizada.
EP10	Utilizar os recursos que as novas tecnoloxías facilitan para o desenvolvemento do exercicio profesional.

UNIDADES DIDÁCTICAS		
Unidades	Subtema	% da materia
1. Pintura Mural	1.1 Determinación dos materiais e estrutura da pintura mural	7 %
2. Pintura mural. Alteracións	2.1 Determinación de alteracións dos soportes e revestimentos 2.2 Determinación de alteracións das capas pictóricas	17%
3. Pintura Mural. Tratamentos	3.1 Tratamentos de Morteiros e capas pictóricas (consolidación, fixación, reintegración, Arrinques) 3.2 Limpezas. Eliminación de sales. Tratamentos Biocidas.	39%
4. Pintura Sobre Metal	4.1. Pintura sobre metal: Materiais e técnicas. Alteracións. Tratamentos	32%
5. Realización de informes		5%

PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Metodoloxías	Horas aula	Horas fóra	Total
Actividades introductorias	1		1
Prácticas de laboratorio	197		197
Resolución de problemas ou exercicios	6	19	25
Presentacións/exposicións	6	5	11
Traballos tutelados	6	35	41
Total	216	59	275

SISTEMAS DE AVALIACIÓN		
Método	Criterios	% avaliación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Aplicación dos coñecementos adquiridos. Corrección no desenvolvemento do exercicio.	15%

Informes, memorias de prácticas	Rigor técnico nas propostas de intervención e tratamentos realizados nas obras reais do taller, e asimilación e capacidade de aplicación de conceptos teóricos. Claridade na exposición do informe e concordancia entre o informe escrito e o traballo efectuado no propio taller.	15%
Observación sistemática	Asimilación e aplicación dos coñecementos adquiridos. Calidade do traballo realizado e iniciativa na busca de solucións	50%
	Responsabilidade. Capacidade de organización. Interese demostrado	20%
Total		100 %

OUTROS COMENTARIOS A AVALIACIÓN E MEDIDAS DE RECUPERACIÓN

- Dado o carácter práctico da materia, a asistencia é necesariamente obrigatoria.
- A non asistencia ás clases implicará a imposibilidade do desenvolvemento correcto da materia, repercutindo necesariamente na cualificación e na perda da avaliación que se realiza de modo continuo ao longo do curso.
- Avaliarase así, de forma continuada, o progreso no proceso de aprendizaxe, incluíndo neste proceso todos os resultados acadados no traballo de clase (realización de todas as prácticas, exercicios ou traballos dentro do calendario e prazos estipulados), e nos exames propostos ao longo do curso.
- Ao rematar o curso, na convocatoria ordinaria, realizarase un exame final que servirá de recuperación parcial/total segundo as partes non superadas.
- A avaliación ordinaria poderá incluír a realización de probas específicas finais, ademais das probas e procedementos recollidos dentro da aplicación da avaliación continua.
- Nesta convocatoria ordinaria, os alumnos que acumulen un número de faltas superior ao 25% do total, ou que non teñan entregado no prazo estipulado os traballos requiridos, terán que realizar unha proba escrita sobre diagnose e/ou proposta de tratamento dunha ou varias pezas, para avaliar o seu grao de competencia e, unha vez superada esta, unha proba práctica da materia.
- No caso de perda de avaliación continua na convocatoria ordinaria por causas xustificadas, o departamento poderá establecer, unha vez estudado o caso, a posibilidade de probas alternativas.
- Os alumnos que non a superaran a convocatoria ordinaria terán a posibilidade de presentarse á convocatoria extraordinaria.
- De cara á avaliación extraordinaria o alumno terá que realizar unha proba escrita baseada en: Diagnose e/ou proposta de tratamento dunha ou varias pezas, e preguntas específicas sobre o uso e características de materiais e técnicas de intervención. Só en caso de superar dita proba, a continuación poderán realizar unha proba práctica da materia.

ATENCIÓN PERSONALIZADA

Ofrecerase atención personalizada ao alumnado durante todo o curso. As titorías docentes desenvolveranse no horario establecido para esta finalidade.

BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA

- AAVV: **“TRATAMIENTOS Y METODOLOGÍAS DE CONSERVACIÓN DE PINTURAS MURALES”**. Ed. Fundación Sta. María la real, Aguilar de Campoo 05. ISBN 84-89483-97-3.
- AAVV: **“THE CONSERVATION OF WALL PAINTINGS”**. Ed. GCI 91
- AAVV: **TÉCNICAS DE CONSOLIDACIÓN EN PINTURA MURAL”**. Ed. Fundación Sta. María la Real, Aguilar de Campoo 98. ISBN: 84-89483-07-08
- **“PRINCIPALES CAUSAS DE ALTERACIÓN DE LAS PINTURAS MURALES”** Cd. Ed. UPV 07. ISBN 9788483631164
- Mora, L.; Mora, P.; Philippot, P.: **“LA CONSERVACIÓN DE LAS PINTURAS MURALES”**. Ed. Univ Colombia ICCROM. Bogotá 03. ISBN958-616-763-1
- AAVV: **I JORNADAS DE CARACTERIZACIÓN Y RESTAURACIÓN DE MATERIALES PÉTREOS EN ARQUITECTURA, ESCULTURA Y RESTAURACIÓN. TOMO II**. Univ. de Zaragoza. Junio 2001. ISBN: 84-600-9796-X (Tomo II). 84-600-9794-3 (obra completa)
- Doménech Carbó, T.: **“ASPECTOS FÍSICO-QUÍMICOS DE LA PINTURA MURAL Y SU LIMPIEZA”**. Ed UPV, Valencia 2006

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA,
EDUCACIÓN, FORMACIÓN
PROFESIONAL E UNIVERSIDADES

ESCOLA SUPERIOR
DE CONSERVACION
E RESTAURACION
DE BENS CULTURAIS
DE GALICIA

Rúa Xeneral Martitegui s/n
36002 Pontevedra. Tlf: 886159735
escola.conservacion.galicia@edu.xunta.gal
<http://escolaconservacion.gal>

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA,
EDUCACIÓN, FORMACIÓN
PROFESIONAL E UNIVERSIDADES

ESCOLA SUPERIOR
DE CONSERVACION
E RESTAURACION
DE BENS CULTURAIS
DE GALICIA

Rúa Xeneral Martitegui s/n
36002 Pontevedra. Tlf: 886159735
escola.conservacion.galicia@edu.xunta.gal
<http://escolaconservacion.gal>

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA,
EDUCACIÓN, FORMACIÓN
PROFESIONAL E UNIVERSIDADES

ESCOLA SUPERIOR
DE CONSERVACION
E RESTAURACION
DE BENS CULTURAIS
DE GALICIA

Rúa Xeneral Martitegui s/n
36002 Pontevedra. Tlf: 886159735
escola.conservacion.galicia@edu.xunta.gal
<http://escolaconservacion.gal>